

Katalog obowiązkowych wskaźników rezultatu PS WPR (do wyboru) z załącznika nr I do rozporządzenia 2021/2115 z wyjaśnieniami co do sposobu ich opracowania:

W Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR / Plan) ustanowiono, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115¹, zestaw wskaźników rezultatu, stosowanych do ustalenia i monitorowania realizacji celów.

Katalog wszystkich wskaźników rezultatu został określony w załączniku I do rozporządzenia 2021/2115. Dla potrzeb wdrażania interwencji LEADER zostało wybranych tylko 9, których katalog zamieszczono w dalszej części niniejszej informacji.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, wartości wskaźników osiągnięte w ramach interwencji LEADER wliczają się do łącznych wartości dla całego PS WPR. Po dokonaniu wyboru lokalnych strategii rozwoju, wskaźniki określone w Planie zostaną zaktualizowane poprzez dodanie zakładanego wkładu LEADER.

Ze względu na to, metodologia obliczania wskaźników w ramach LEADER oraz częstotliwość ich monitorowania muszą być spójne z innymi zakresami wsparcia realizowanymi w ramach Planu.

Niezbędne jest więc zaplanowanie wartości docelowych dla każdego roku wdrażania LSR, gdyż wszystkie wskaźniki rezultatu w ramach Planu są planowane w podziale na lata.

Ogólne zasady dotyczące metodologii obliczania wartości wskaźnika

Daną operację uwzględnia się w planowanej/osiągniętej wartości wskaźnika po zrealizowaniu pierwszej płatności (z wyłączeniem płatności zaliczkowych/wyprzedzających). Wyjątkiem jest wskaźnik R.37 - nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR - który wlicza się w momencie zakończenia danej operacji.

Wszystkie wskaźniki – również te określone jako „odsetek gospodarstw / odsetek ludności” należy wykazać ilościowo, a nie procentowo (czyli: liczba gospodarstw, liczba ludności itp.). Wynika to z systemu pomiaru wskaźników dla PS WPR (wartości osiągnięte w ramach LEADER są wartościami cząstkowymi, które następnie dodaje się do wartości uzyskanych w ramach innych interwencji).

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1).

- 1) **R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom:** liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.

Definicja i cel:

Kwantyfikacja zasięgu interwencji wspierających dostarczanie wiedzy, tworzenie innowacji i wymianę dla rolnictwa i obszarów wiejskich w celu poprawy zrównoważonych wyników gospodarczych, społecznych, środowiskowych, klimatycznych i efektywności wykorzystania zasobów, w tym dobrostanu i zdrowia zwierząt, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wszystkich celów szczegółowych określonych w art. 6, a w szczególności do celu przekrojowego dotyczącego wiedzy i innowacji w art. 5. Liczymy tu liczbę osób, które "korzystają" z finansowanego działania, niezależnie od tego, kto otrzymuje płatności.

Jednostka miary: **liczba osób.**

Uwagi/zastrzeżenia:

Niezależnie od długości działania szkoleniowego/doradczego (godziny lub dni), beneficjent jest rozliczany w ten sam sposób (w całości).

Może dojść do podwójnego liczenia beneficjentów, ponieważ dana osoba może korzystać ze szkoleń za pośrednictwem różnych kanałów i kilka razy w trakcie okresu programowania. Unikanie podwójnego liczenia w planowaniu i sprawozdawczości byłoby jednak zbyt uciążliwe wobec korzyści, jakie by przyniosło.

- 2) **R.10PR Lepsza organizacja łańcucha dostaw:** odsetek gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, lokalnych rynkach, krótkich cyklach łańcucha dostaw i systemach jakości objętych wsparciem WPR.

Definicja i cel:

Ilościowe określenie zasięgu interwencji promujących organizację łańcucha dostaw przy wsparciu WPR.

Jednostka miary: **Liczba gospodarstw/rolników.**

Uwagi/zastrzeżenia:

Liczba gospodarstw/rolników uczestniczących w łańcuchu dostaw. Może dojść do podwójnego liczenia beneficjentów odpowiedniego wsparcia, ponieważ rolnik może być członkiem korzystającej z pomocy organizacji producentów i bezpośrednim uczestnikiem projektu współpracy. Jednak unikanie podwójnego liczenia w planowaniu i sprawozdawczości byłoby zbyt uciążliwe w świetle korzyści, jakie by przyniosło. Niemniej jednak członkowie organizacji producentów nie mogą być

rozliczani podwójnie jako część organizacji producentów i stowarzyszeń organizacji producentów.

- 3) **R.15 Odnawialna energia pochodząca z rolnictwa i leśnictwa oraz innych źródeł odnawialnych**: objęte wsparciem inwestycje w zdolności w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym z biomasy (w MW).

Definicja i cel:

Określenie ilościowe mocy zainstalowanej (cieplnej i elektrycznej) określonej technologii energii odnawialnej (hydroenergia, biomasa stała, płynna i gazowa, biogaz, wiatr, słoneczna fotowoltaika, słoneczna termika, geotermia i pompy ciepła), opracowanej przy wsparciu WPR dla inwestycji w gospodarstwach rolnych lub przez przedsiębiorstwa wiejskie

Jednostka miary: Megawatt.

Uwagi/zastrzeżenia:

Zainstalowana roczna moc technologii odnawialnej energii (np. hydroenergia, biomasa stała, ciekła i gazowa, biogaz, wiatrowa, fotowoltaiczna, słoneczna, geotermalna, pompy ciepła) w wyniku realizacji inwestycji wskazanej we wniosku dla wybranych operacji otrzymujących wsparcie.

- 4) **R.27 Realizacja celów środowiskowych lub klimatycznych poprzez inwestycje na obszarach wiejskich**: liczba operacji przyczyniających się do realizacji na obszarach wiejskich celów w zakresie zrównoważenia środowiskowego oraz osiągnięcia celów w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania do niej.

Definicja i cel:

Kwantyfikacja zasięgu interwencji zapewniających wsparcie inwestycyjne związane z dbałością o środowisko lub klimat na obszarach wiejskich (a nie w gospodarstwach rolnych).

Jednostka miary: Liczba operacji.

Uwagi/zastrzeżenia:

Jeśli w okresie programowania beneficjent korzysta z 2 operacji inwestycyjnych, liczy się to jako 2.

Może to obejmować nieprodukcyjne inwestycje zbiorowe, jeśli rolnicy nie są właścicielami inwestycji.

Inwestycje w gospodarstwach rolnych przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju środowiska oraz celów związanych z łagodzeniem skutków zmian klimatu i dostosowaniem do nich są uwzględnione w R.26 i/lub R.16.

- 5) **R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich:** nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR.

Definicja i cel:

Kwantyfikacja liczby utworzonych i zabezpieczonych miejsc pracy (poprzez np. wsparcie wymiany pokoleniowej) we wspieranych projektach.

Jednostka miary: **Liczba utworzonych miejsc pracy.**

Uwagi/zastrzeżenia:

Liczba utworzonych miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty.

Należy liczyć tylko faktycznie utworzone nowe miejsca pracy oraz miejsca pracy zabezpieczone (poprzez np. wsparcie odnowy pokoleń, które jest formą wsparcia dla tworzenia miejsc pracy). Odnosi się to do zatrudnienia w momencie uruchomienia projektu, tj. jeśli projekt polega na utworzeniu sklepu rolniczego, nie obejmuje zatrudnienia powstałego w fazie projektowania/budowy - konsultantów/architektów/budowniczych, ale zatrudnienie, które powstaje w momencie uruchomienia sklepu (kierownik, asystenci sprzedaży itp.).

Nie należy liczyć pracy wolontariackiej, ale uwzględnia się samozatrudnienie. Wskaźnik liczony jest w przeliczeniu na pełne etaty; zatem w przypadku przekształcenia istniejącego zatrudnienia na pół etatu w zatrudnienie na cały etat, wartość wskaźnika wynosi 0,5. Gdy informacja ta nie jest dostępna rolnik jest rozliczany jako 1 pełny etat.

Aby policzyć jedno utworzone miejsce pracy w przeliczeniu na pełne etaty, czas trwania umowy powinien wynosić rok lub więcej (np. umowa na 6 miesięcy przy 100% to 0,5).

Wskaźnik ten obejmuje miejsca pracy utworzone dzięki wsparciu z planów strategicznych WPR, które obejmuje miejsca pracy utworzone w sektorze rolnym oraz zatrudnienie pozarolnicze na obszarach wiejskich.

- 6) **R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej:** liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR.

Definicja i cel:

Określenie ilościowe wsparcia WPR dla MŚP, a w szczególności liczby przedsiębiorstw gospodarki wiejskiej (z wyłączeniem wsparcia dla rolnictwa, tj. podstawowej produkcji rolnej), w tym przedsiębiorstw biogospodarki, rozwiniętych dzięki wsparciu WPR. Wskaźnik ten nie jest ograniczony do nowo powstałych przedsiębiorstw.

Biogospodarka obejmuje wszystkie sektory i systemy, które opierają się na zasobach biologicznych (zwierzęta, rośliny, mikroorganizmy i biomasa pochodna, w tym odpady organiczne), ich funkcjach i zasadach. Obejmuje ona i łączy: ekosystemy lądowe i morskie oraz świadczone przez nie usługi; wszystkie sektory produkcji podstawowej,

które wykorzystują i produkują zasoby biologiczne (rolnictwo, leśnictwo oraz wszystkie sektory gospodarcze i przemysłowe, które wykorzystują zasoby i procesy biologiczne do produkcji żywności, paszy, produktów biopochodnych, energii i usług).

O ile wsparcie dla rolnictwa, tj. pierwotnej produkcji rolnej, ujęte jest w R.9, o tyle wskaźnik ten koncentruje się na wsparciu WPR dla przedsiębiorstw tworzących dodatkową wartość z produktów i produktów ubocznych rolnictwa i leśnictwa. Obejmuje to zazwyczaj:

- Przekształcanie, kondycjonowanie, przetwarzanie lub przechowywanie produktów spożywczych po zbiorach.
- Zbieranie, logistykę, przechowywanie lub kondycjonowanie produktów ubocznych
- Produkcję produktów i materiałów pochodzenia biologicznego, bioenergii lub produktów pośrednich, które mogą być dalej przetwarzane.
- Waloryzacja strat i odpadów żywnościowych
- Odzysk i ponowne wykorzystanie składników odżywczych i/lub materii organicznej w rolnictwie i leśnictwie.

Aby działania mogły zostać rozliczone, powinny wyraźnie przyczyniać się do realizacji celów WPR, w szczególności do promowania zatrudnienia, wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, zapewnienia sprawiedliwego dochodu rolnikom i przywrócenia równowagi sił w łańcuchu wartości.

Jednostka miary: **Liczba przedsiębiorstw.**

Uwagi/zastrzeżenia:

Wsparcie dla konsolidacji gruntów jest związane z R.39, ponieważ ma ono głównie na celu poprawę wyników ekonomicznych gospodarstw.

- 7) **R.40 Inteligentna przemiana gospodarki wiejskiej:** liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi.

Definicja i cel:

Określenie ilości strategii lub projektów Smart Villages opracowanych i/lub wdrożonych przy wsparciu WPR.

Jednostka miary: **Liczba strategii.**

Uwagi/zastrzeżenia:

Inteligentne wioski to społeczności wiejskie, które promują lokalne inicjatywy mające na celu znalezienie praktycznych rozwiązań dla wyzwań gospodarczych, społecznych i/lub środowiskowych oraz jak najlepsze wykorzystanie nowych możliwości, w stosownych przypadkach przy użyciu technologii cyfrowych.

Inteligentne wioski mogą dotyczyć ośrodka wiejskiego świadczącego szereg usług i przybliżającego obiekty do ludzi. Wiejska sieć przestrzeni co-workingowych, projekt e-zdrowia zwiększający zakres usług dla osób starszych poprzez inteligentną opiekę domową, cyfrowy kurs szkoleniowy dla rolników i przedsiębiorców wiejskich oraz platforma internetowa ułatwiająca carpooling w wyznaczonych punktach autostopu należały do projektów wspieranych w bieżącym okresie programowania i można je uznać za elementy strategii Smart Villages. Aby dowiedzieć się więcej o Smart Villages: Jak wspierać strategię Smart Villages, które skutecznie wzmocniają społeczności wiejskie?

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/enrd_publications/publi-enrd-rr-26-2018-en.pdf

- 8) **R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie:** odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR.

Definicja i cel:

Określenie ilościowe udziału ludności wiejskiej objętej interwencjami mającymi na celu poprawę dostępu do usług i infrastruktury, w tym do łączy szerokopasmowych.

Jednostka miary: **liczba osób.**

Uwagi/zastrzeżenia:

Wskaźnik dotyczy potencjalnych beneficjentów w gminach lub na danym obszarze (np. objętym działaniem LGD).

Ludność wiejska tj. liczba mieszkańców obszarów wiejskich (zgodnie z definicją obszarów wiejskich stosowana w PS WPR dla podejścia LEADER/RLKS), na których operacja/inwestycja będzie oddziaływała (np. liczba mieszkańców określonego obszaru).

- 9) **R.42 Promowanie włączenia społecznego:** liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego.

Definicja i cel:

Określenie liczby uczestników wspieranych projektów z zakresu integracji społecznej.

Jednostka miary: **liczba osób.**

Uwagi/zastrzeżenia:

Metodologia jest podobna do monitorowania liczby defaworyzowanych uczestników działań Europejskiego Funduszu Społecznego:

<https://ec.europa.eu/sfc/en/system/files/ged/ESF%20monitoring%20and%20evaluation%20guidance.pdf> .

Wskaźnik ten obejmuje wsparcie rozwoju małych gospodarstw rolnych.

Do państwa członkowskiego należy decyzja, które grupy potrzebują szczególnego wsparcia, w zależności od sytuacji w kraju i wyniku analizy SWOT.

Odpowiednie grupy stojące przed szczególnymi wyzwaniami mogą obejmować osoby starsze, kobiety na obszarach wiejskich, migrantów, bezrobotnych, osoby niepełnosprawne, mniejszości (w tym społeczności marginalizowane) itp.